

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

Waddenbelevingspunt Den Oever

Den Oever is een vissersplaatsje uniek gelegen aan zowel de Waddenzee als het IJsselmeer. De omgeving staat bekend om haar schatten. In 1996 is er een zilverschat gevonden die de Vikingen hebben achtergelaten op het voormalig eiland Wieringen, waartoe Den Oever behoort. De andere schat verschijnt zo aan het einde van elke week in de

haven. Dan komen de vissersschepen terug van hun week op zee met de ruimen vol garnalen, langoustines en vis. Die derde schat, dat is het Wad. Het glinsterende Wad dat altijd in beweging is. Deze schatten mogen gezien worden. Sterker nog, moeten gezien worden. Den Oever nodigt (inter)nationale en regionale bezoekers van harte uit voor een bezoek aan het Waddenbelevingspunt: een uniek uitkijk- en informatiepunt met 360° zicht en beleving van het prachtige Waddengebied en UNESCO Werelderfgoed.

Impressie Waddenbelevingspunt

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

Waddenbelevingspunt – een inleiding

Den Oever is de meest toegankelijke plek om 't Wad te beleven. Dat willen we graag versterken met het Waddenbelevingspunt. Het Waddenbelevingspunt wordt een uitkijk- en informatiepunt, geplaatst op een strekdam uitlopend in de Waddenzee. Het Waddenbelevingspunt is een deelproject van Waddenpoort Den Oever. Dit programma is gericht op het versterken van de recreatieve en economische kwaliteiten van Den Oever. Vanuit het Waddenbelevingspunt heb je 360° zicht. Een prachtig uitzicht over het Waddengebied met haar kwelder het Schor en de wadplaten als de Breehorn en Lutjewaard. Deze wadplaten worden regelmatig door zeehondjes bezocht om uit te rusten. Ook zijn de vaargeulen met sprekende namen als het Visjagersgaaije, het Balgzand en het Amsteldiep bij eb goed zichtbaar. Met helder weer is Texel zichtbaar met het blote oog. Kijk je wat verder om je heen dan zie je een strakke lijn aan de horizon, de iconische Afsluitdijk. Ook de sluizencomplexen en de kazematten zijn goed zichtbaar. In het zuiden zijn het IJsselmeer en de bossen in beeld en tenslotte is Den Oever zelf ook te zien met haar dagelijkse dynamiek. Van vissersschepen die binnenkomen en de verse vis afleveren, de recreanten op hun zeilschepen en de bruine vloot tot het onderhoud aan de schepen zelf. Kijk je nog wat verder dan zie je het glooiende landschap dat zo kenmerkend is voor voormalig eiland Wieringen met haar rijke geschiedenis. Je kan natuurlijk ook omhoog kijken waar de voor Holland unieke wolkenvelden aan je voorbij trekken. En kom je aan het begin van de avond dan heb je grote kans een goudgele avond te beleven tijdens de zonsondergang. Wie dan nog iets langer blijft kan genieten van de duisternis en de sterrenpracht aan een heldere hemel. Kortom genoeg te beleven!

Waarom

Den Oever is in ontwikkeling. Als onderdeel van het programma Waddenpoort Den Oever zijn momenteel diverse (deel)projecten (36) in voorbereiding en of uitvoering, om de regio een economische en recreatieve impuls te geven. Duurzaam toerisme en recreatie spelen hierbij een zeer belangrijke rol. Wij geloven dat doelstellingen op het gebied van natuurbeleving, educatie en werelderfgoed uitstekend gecombineerd kunnen worden met doelstellingen op het gebied van grotere bezoekersaantallen, toeristische attracties en omzet uit toerisme. Dit wordt ook duidelijk in het document 'De ontmoeting van werelden, Ruimtelijk kader Waddenpoort Den Oever' (zie bijlage), waarin ook het Waddenbelevingspunt staat opgenomen. Daarom willen we (inter)nationale en regionale bezoekers de eerder genoemde schatten laten beleven op één plek: het Waddenbelevingspunt! We willen door middel van het Waddenbelevingspunt deze bezoekers bewust

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

maken van de uniciteit van het Waddengebied en haar Werelderfgoed-status. Het Waddenbelevingspunt kan hier een belangrijke functie invullen. Je kunt het Wad hier met al je zintuigen ervaren, je kan het zien, voelen, ruiken en horen!

Doel

Het doel van het Waddenbelevingspunt is tweeledig:

- a. Mensen kennis laten maken met het werelderfgoed en de kwaliteiten van het Waddengebied.
- b. Het aantal (inter)nationale recreatieve bezoekers aan Den Oever vergroten.

Wat vertellen wij de bezoekers?

In het Waddenbelevingspunt moet het verhaal van de omgeving worden verteld. We willen de mensen informeren over een aantal onderwerpen:

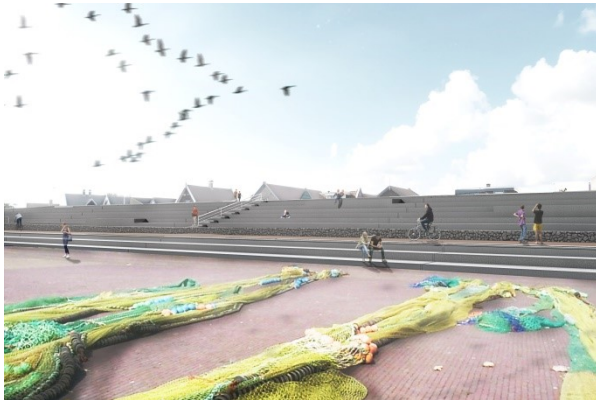
1. Ontstaansgeschiedenis van het voormalig Zuiderzee eiland Wieringen. Het eiland Wieringen wordt gekenmerkt door landvormen die tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien, zijn gevormd. Hierdoor is een glooiend landschap ontstaan. Verder is Wieringen bekend om haar tuinvallen en zwerfkeien. Maar veel belangrijker nog is de strijd tegen het water. Zodra er richting het land wordt gekeken vallen de dijken op, kenmerkend voor de strijd tegen het water. Maar ook de Afsluitdijk is primair bedoeld als waterkering en bijvoorbeeld niet als snelweg. Ook de sluisen spelen een belangrijke rol in de Nederlandse strijd tegen het water. Al deze informatie willen we de mensen aanbieden op het Waddenbelevingspunt.
2. Het Waddengebied heeft natuurlijk haar eigen verhaal. Een uniek landschap dat tweemaal per etmaal tijdens eb grotendeels droogvalt. Door het telkens droogvallen blijft er een sliblaagje achter wat weer een grote aantrekkingskracht heeft op vogels. Natuurlijk leven er nog meer dieren van groot tot klein. Ook deze informatie willen we aanbieden op het Waddenbelevingspunt.
3. Ornithologische informatie mag op deze plek natuurlijk niet ontbreken. Op het Waddengebied komen allerlei bijzondere vogels af om te foerageren. Laat er nu net een uniek foerageergebied rondom Den Oever te liggen. Zo is er kwelder het Schor en wordt de Leidam voor de haveningang ingericht als hoogwater vogelvluchtplaats door de Vogelbescherming. Op de Leidam broeden jaarlijks 145 Lepelaar paren, dat is circa 10 % van de broedpopulatie in het Waddengebied. Aan dit project heeft het Waddenfonds in 2015 een bedrag ter beschikking gesteld. We willen informatie geven over de verschillende vogels die er zijn te zien zoals: de Eidereend, de Zaagbek, de Bergeend, de Stern, de Lepelaar en andere bijzondere vogelsoorten. We werken hier samen met de lokale natuurpartij (Wierhaven), Vogelbescherming Nederland en Staatsbosbeheer. Het ontstaan van dit natuurgebied en het naastgelegen broedeiland in voormalige havenmond zijn het directe gevolg van de 'Vrede van Wieringen' die in 2000 is ondertekend.

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

4. Ten slotte willen we sterrenkundige informatie verstrekken. Welke sterrenhemel is er 's nachts te zien en waarom lijkt de maan hier zo groot?

Hoe zorgen we dat de bezoekers het Waddenbelevingspunt bezoeken?

Den Oever ondergaat momenteel een flinke verandering dankzij het programma Waddenpoort Den Oever. Diverse projecten versterken elkaar bij het aantrekkelijk(er) maken van deze toeristische bestemming. Het dijkversterkingsproject van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is gebruikt om de beleving van de haven en het dorp te vergroten: de dijk wordt opgebouwd uit treden waarop men kan zitten, recreëren en genieten van de omgeving.

Vanaf de dijk is het Waddenbelevingspunt zichtbaar en bereikbaar. Recreanten zullen automatisch naar het punt toe gaan via een nieuw te maken wandelpad over de dijk en 't Wad beleven. Verder wordt de haven voorbereid op de komst van de zo in opkomst zijnde riviercruises, waardoor het bezoek van (inter-) nationale toeristen bijna vanzelfsprekend wordt. Het Waddenbelevingspunt is vanaf de aanlegplaats voor deze riviercruises direct zichtbaar en bereikbaar.

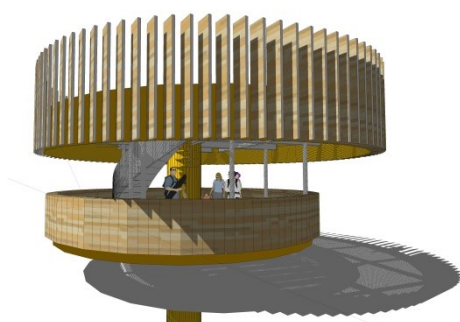
Waddenpoort Den Oever maakt deel uit van de projectgroep van het project De Nieuwe Afsluitdijk (DNA), waarbij de vertegenwoordigde partijen elkaar versterken als toeristische bestemming (denk aan de aanwezigheid van de Kazematten, het monument op de Afsluitdijk en het bezoekerscentrum in Kornwerderzand, waar ook Den Oever zichzelf presenteert). Natuurlijk wordt het Waddenbelevingspunt gepresenteerd in alle informatie die wordt verstrekt aan toeristen en andere recreatieve bezoekers. Den Oever ligt op 35 autominuten van Amsterdam, en ligt binnen de regio die door Amsterdam Marketing wordt aangemerkt als toeristisch interessant gebied. De fysieke afstand was al dusdanig klein, maar de gevoelsmatige afstand is inmiddels ook zo verkleind dat Den Oever de vruchten kan plukken van deze interregionale aanpak op toeristisch gebied.

Verandering en effect

Momenteel staat er op de locatie van het Waddenbelevingspunt een sober en bescheiden uitkijkpunt. Deze huidige locatie bestaat uit een gemetselde muur van basalt met kijkgaten zonder niveauverschil. Het Waddenbelevingspunt wordt een blikvanger waar in ontwerp en constructie rekening is gehouden met het unieke landschap. Zo is er gekozen voor een natuurlijke uitstraling door het gebruik van

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

hout afkomstig uit het nabij gelegen bos en geeft de stalen kern een robuust karakter. De nieuwe uitkijkplek valt zodanig op dat mensen ertoe worden getrokken om het te bezoeken. Wanneer de bezoeker het uitkijkpunt bezoekt wordt deze als haast vanzelf geïnformeerd over een aantal unieke kwaliteiten van het Waddengebied waarin hij zich bevindt. Dit draagt

dan weer bij aan een betere bewustwording van de waarde van het Waddengebied.

Outputindicatoren / product

Het object zelf: Het concrete product dat wordt opgeleverd is een Waddenbelevingspunt dat uitzicht biedt over het Waddengebied, op de Afsluitdijk, de sluizen, IJsselmeer en bossen en het voormalig eiland Wieringen.

Elementen ter educatie en voorlichting: Tegelijkertijd wordt er informatie verstrekt over de bijzonderheid van de Waddenzee als grootste intergetijdengebied ter wereld. De beleving van het Waddengebied en het opdoen van kennis over het Waddengebied moet de bezoeker bewust maken van de uniciteit van het Waddengebied en de Werelderfgoed status.

Het Waddenbelevingspunt draagt bij aan de unieke ervaring die bezoekers opdoen tijdens hun bezoek aan het Waddengebied bij Den Oever.

Werzaamheden

Om het belevingspunt te realiseren zijn er al vele werkzaamheden uit gevoerd, Het ontwerp is klaar evenals de technische uitwerking. De locatie is bepaald, de kostprijs is berekend en de vergunningsaanvraag (binnen het huidige bestemmingsplan) ligt klaar.

Na de vergunningverlening en het verwerven van de benodigde middelen, zal de feitelijke bouw/montage plaats gaan vinden. Door zoveel mogelijk prefab te maken wordt de verstoring van de kwetsbare omgeving tot het minimum beperkt. Daar er buitendijks gebouwd wordt, zal dit uiteraard buiten het stormseizoen plaatsvinden.

Fasen

Het project kan grofweg in drie fasen worden verdeeld:

1. In deze is de locatiekeuze gemaakt, is het grondonderzoek gedaan en zijn de constructieberekeningen gemaakt. Aansluitend worden de nodige vergunningen voorbereidt en aangevraagd. Tevens zullen, na het verkrijging van de financiële middelen de details nader uitgewerkt en wordt een aannemer voor de bouw gezocht;
2. In deze fase vindt de feitelijke bouw op locatie plaats;
3. Na de bouw zullen analoge én digitale (QR-code of chip) informatiedragers worden aangebracht die het verhaal van het Werelderfgoed Waddenzee, de strijd tegen het water en de sterrenhemel vertellen.

Tijdpad naar realisatie

1. Januari 2015 – april 2016;

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

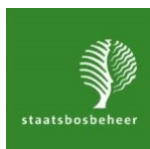
2. April 2016 – augustus 2016;
3. Juni 2015 - augustus 2016; officiële opening voorzien einde augustus 2016 tijdens de jaarlijkse Visserijdagen.

Toets

1. Samenwerkingen en afstemmingen

Diverse partijen hebben hun medewerking aan het project waddenbelevingspunt toegezegd. Dit betreft:

Staatsbosbeheer (SBB): er bestaat een initiële

samenwerkingsovereenkomst met Hollands Kroon en SBB betreffende meerdere deelprojecten. Een van deze projecten is het

waddenbelevingspunt. SBB heeft schriftelijk bevestigd een financiële bijdrage te leveren (zie begroting) evenals een bijdrage in natura; het hout dat gebruikt wordt voor de bouw van het waddenbelevingspunt is afkomstig uit het nabij Den oever gelegen en door SBB beheerde bosgebied.

Vogelbescherming Nederland (VBN): heeft

aangegeven te willen meebetalen, meedenken en mee-ontwerpen aan het project. VBN heeft schriftelijk bevestigd de informatieverstrekkers

die bij het Waddenbelevingspunt geplaatst zullen worden te ontwikkelen en plaatsen, alsmede via video alles wat er in het gebied gebeurt realtime te willen streamen (zie bijlage: toezegging VBN). Dit vertegenwoordigt een behoorlijke financiële waarde (zie begroting).

Waddenvereniging: constructief vooroverleg heeft

plaatsgevonden. En van hun zijde bestaan er geen belemmeringen.

Provincie Noord Holland (PNH): in een subsidie

aanvraag voor het gehele Waddenpoortproject, is in het kader van het "Uitvoeringsprogramma

Kust ", een financiële bijdrage toegekend. Dit is inmiddels bestuurlijk geaccordeerd en meegenomen in de begroting.

Hoogheemraadschap Noord-Holland Noord (HHNK):

vallend buiten de begroting van het waddenbelevingspunt, maar het HHNK heeft toegezegd de kosten van het voetpad over de nieuwe dijk voor haar rekening te nemen.

Gemeente Hollands Kroon: uiteraard is de Gemeente

een der samenwerkende partijen in deze. Niet alleen heeft de Gemeente tot nu toe alle voorbereidingskosten voorgefinancierd, eveneens heeft de

Raad een bedrag ter beschikking gesteld voor de verwezenlijking van het Belevingspunt.

2. Overkoepelende en gebiedsgerichte themalijnen:

Het project Waddenbelevingspunt vindt plaats in een intensief ontwikkelgebied. Het project is erop gericht om meer mensen het Waddengebied te laten beleven en ze tegelijkertijd te informeren en bewust te maken van de uniciteit van het Waddengebied en omgeving. We bewandelen hierbij meerdere themalijnen:

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

Themalijn Beleven en zichtbaar maken:

Den Oever is aangemerkt als intensief ontwikkelingsgebied. De activiteiten binnen het programma Waddenpoort Den Oever zijn deels gericht op het stimuleren van de regio als recreatieve en toeristische bestemming. De ontwikkeling van het Waddenbelevingspunt is hier specifiek onder geschaard. Tevens valt dit project te scharen onder projecten met een informatieve en educatieve functie. De naam Waddenbelevingspunt zegt al genoeg: hier beleeft men het Wad op haar best!

Themalijn Positionering:

Het Waddenbelevingspunt kan mede gezien worden als bezoekerscentrum, in de zin van een kleiner informatiecentrum. In en rond het Waddenbelevingspunt staat bebording met informatie over de directe omgeving ('t Schor, vogels en hun broedgebied, 't Wad).

Themalijn Educatie en voorlichting en bevordering landschapsontwikkeling

Door het Waddenbelevingspunt zodanig te ontwerpen worden mensen geprikkeld om het uitkijkpunt te bezoeken. Eenmaal in het uitkijkpunt zullen ze haast

vanzelf de beschikbare informatie lezen van de verschillende panelen die worden opgehangen. Ook onderzoeken we of we ter plekke digitale informatie beschikbaar kunnen stellen die is te raadplegen met de smartphone.

Wat betreft landschapsontwikkeling: HHNK en het Rijk voeren werkzaamheden uit betreffende de Afsluitdijk: de Natuurontwikkeling Voordam. Daar is nu een Lepelaarskolonie aanwezig én zichtbaar vanaf het Waddenbelevingspunt. Daarnaast is 't Waddenbelevingspunt de kroon op het werk van 't Schor (zie de samenwerkingsovereenkomst met 't Schor).

3. Project werkt niet verstorend ten opzichte van kernkwaliteiten

Het project is niet verstorend ten opzichte van de kernkwaliteiten van het gebied. Aan de stilte, ruimte, uitgestrektheid, openheid, vergezichten, natuurlijke dynamiek en duisternis wordt juist recht gedaan door de realisatie van dit Waddenbelevingspunt. Juist vanaf het uitkijkpunt kunnen deze kernkwaliteiten uitermate goed worden waargenomen. Daarnaast is er een samenwerking met Staatsbosbeheer en de Vogelbescherming Nederland om dit project te realiseren. Beide partijen zijn zeer enthousiast over dit project.

4. Sluitende exploitatie en borging toekomstig beheer

Indien de initiële investering is gedekt zijn er nadien nauwelijks jaarlijkse kosten. Niet alleen kent het Waddenbelevingspunt geen nutsvoorzieningen, maar daarnaast is het ontwerp onderhoudsvrij. Het enige wat eens per tien jaar moet worden vervangen is het houtwerk rondom de balustrade. Net zoals bij de

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

bouw wordt ook dit door Staatsbosbeheer ter beschikking gesteld uit eigen bosbouw. Tenslotte worden de informatie panelen geleverd en onderhouden door Vogelbescherming Nederland. Gegeven bovenstaand is in onze visie sprake van een sluitende jaarlijkse exploitatie met een goede borging van het dagelijks beheer. Het waddenbelevingspunt staat op een afstandje van het havenkantoor, dus het dagelijks toezicht wordt ondergebracht bij het team van Havenmeesters.

DRT vs WCL

Wij hebben lang nagedacht over het maken van een keuze voor hetzij WCL, hetzij DRT. Uiteindelijk hebben wij gekozen voor een aanvraag op DRT. Het Waddenbelevingspunt voldoet echter ook ruimschoots aan alle vereisten zoals beschreven in WCL.

Begroting en aanvraag

Een gedetailleerde kostencalculatie, verzorgd door een derde onafhankelijke partij is als bijlage bijgevoegd. Per saldo vragen we aan uw organisatie een subsidiebijdrage van € 144.000,00.

Begroting

Waddenbelevingspunt (zie

conceptraming)	€	294.000,--
Informatievoorzieningen	€	42.000,--
Toegangspad en fietsenstalling	€	25.000,--
Ontwikkelingskosten	€	<u>23.500,-- +</u>
Totaal	€	384.500,--

Dekking

Provincie (UP Kust)	€	100.000,--
Hollands Kroon	€	43.424,--
Staatsbosbeheer in geld	€	70.000,--
Vogelbescherming Nederland	€	21.000,--
Waddenfonds	€	<u>150.076,-- +</u>
Totaal	€	384.500,--

Risico's

Het project kent twee risico's. Het zwaarste risico's ligt enkel en alleen in de doorgang van het project. Dit kan alleen nog maar fout gaan indien het financieel niet rond te maken valt. Gegeven de toezeggingen van alle betrokken partijen tot nu toe, hebben we er alle vertrouwen in dat we ook het laatste financiële tekort met uw subsidie kunnen overbruggen. Het andere risico behelst het jaarlijkse exploitatie risico c.q. de instandhouding van het object. Dit risico is echter beperkt en beschreven in een voorgaand hoofdstuk. Daar we beseffen dat bovengenoemde risico's zeer belangrijk zijn voor het welslagen van het project, hebben we bewust voorgaande jaren gewerkt aan een vastgelegde (financiële) afstemming met betrokken partijen. Per saldo is uw mogelijke subsidieverlening het sluitstuk van de realisatie van het Waddenbelevingspunt.

Projectplan Waddenbelevingspunt Den Oever

Bijlagen:

- Begroting (onafhankelijke kostencalculatie)
- Samenwerkingsovereenkomst SBB
- Financiële toezegging SBB
- Toezegging VBN
- Raadsbesluit financiële toezegging Hollands Kroon Ontwikkelingsboek Waddenbelevingspunt
- Masterplan Den Oever
- Conceptrapport Ruimtelijk kader Waddenpoort 'De ontmoeting van werelden'
- Puzzelovereenkomst met HHNK
- Beheerplan 't Schor